

Eşek adasy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 января, 2025

Eşek adasy EŞEK ADASY

On ýyl mundan öň...

Yrakda gan boýdan aşýardy.

El-Ambar raýonynda gulluk edýän amerikaly polkownik Jon Falsom weýran bolan binalaryň arasyndan agyr ýaralanan eşek tapdy.

Görgüli eşek gany köp akyp, hemem açlykdan ýaña ölmäniň bäre ýanynda durdy.

Dessine weterinar lukman çagyryldy, eşek göçme gospitalda operasiýa edildi. Eşek diri galdy.

Çal reňkli eşege "Mister Smoke"ady berildi. Mister Smoke garnizonyň maskot-talismanyna öwrüldi.

Adam öldüre-öldüre adamkärçilikden çykan amerikan esgerleri eşegiň arkasyndan durmuşa dolandylar. Eşek bilen ýadygärlik surata düşüp, kakalarynyň ýoluna sabysyzlyk bilen garaşýan çagajyklaryna ugratdylar.

Esgerleriň çagajyklary-da bu göze gelüwlije suratlary özleriniň sosial mediýadaky hasaplarynda goýdular.

Gazetlere gepbaşy tapyldy, gazetleriň birinji sahypasy eşekli makalalardan ýaña hyň berdi.

Eşek şan-şöhratyň çür depesine çykdy.

Mahabat suratlary ýaýrady, şortileri çykaryldy, oýunjaklary, znaçoklary ýasaldy.

Eşek amerikan esgerleriniň we olaryň maşgalalarynyň, urşuň ýykgynçylykly peýzažy bilen sarsan amerikan jemgyýetiniň moral taýdan tekgesine öwrüldi.

Haýwanlara garşy zulmuň öňünü almak fondy ara girdi, "Mister Smokäni ABŞ-na getireliň, uruş weteranlarynyň we olaryň çagalarynyň reabilitasion merkezine ýerleşdireliň, terapiýada ulanallyň" diýdiler.

Pentagona sala salyndy.

Propoganda bolsa, Pentagonyňam gözi açylýardy. Asyl oňa gerek zat hem şody.

Şonuň üçin gyssagly ýagdaýda eşegiň urşuň arasyndan çykarylyp, "azatlyklar ýurduna" getirmek üçin görkezme berildi.

Edil şol wagtam bir yrakly daýhan orta çykdy-da, "eşek meniň eşegim, özüme gaýdyp beriň" diýse näme.

Al, saňa gerek bolsa!..

Amerikanlar daýhany yrza etmek üçin araçy hökmünde özlerine gulluk edýän bir şeyhi ugratdylar.

Şeýh daýhany ýanyna çagyrdy.

"Sogap bor, ber eşegi!" diýdi.

Daýhanyň sogap tarifi belli zat: "30 müň dollar bersinler, eşegi bereýin, alan pulumyň ýarsynam saňa bereýin" diýdi.

Teklip şeyhiň gulagyna ýarady.

Ol daýhany ýanyna alyp, polkownigiň ýanyna gitdi: "30 müň dollar beriň-de, eşegi alayyň" diýdi.

Öňdenem kellesi sämäp duran polkownik eşekli mesele gereginden artyk uzanyňa jyny atlandymy nämemi: "ýa-ha eşegi gepsiz-gürrüňsiz berersiňiz, ýa-da ikiňizi duran ýeriňizde gömerin!" diýip, haýbat atdy.

Şeýh bilen daýhan şobadarazy boldy!

Eşegi sowgat berdiler.

Şeýlelikde, eşegiň erkinlik syýahatynyň önünde hiç hili päsgelçilik galmady.

Erbile getirdiler.

Şol ýerden Türkiýä salnyp, Injirlikden ABŞ-na uçmalydy.

Muňa, "hormatly hökümetimiz" garşylyk görkezse näme"!..

Ekerançylyk ministrligimiz "eşekde kesel bar bolsa, biziň eşeklerimize-de ýokuşar, şonuň üçin ony ýurda salmaga rugsat berip bilmeris" diýdi.

Eşekli krizis ýigrimi bir güne çekdi.

Amerikalaryň kellämize halta geýdirmesine demini çykarmadyk "hormatly hökümetimiz" eşekli meselede dik gaýyşýardy!

Netijede amerikan ilçihanasy ara girdi, diplomatik dilde: "gapyny derhal açyň, ýogsam biz ony açmagyň ýoluny taparys" diýdiler.

Biziňkileriň ýelkenleri suwa iniberdi, gapyny açdylar.

Amerikalaryň gahary gelipdi, olar eşegi Injirlikden harby uçar bilen ugratmagy goýbolsun etdiler, bilgeşleýin gözümize dürte-

dürte Stambula getirdiler, gözümüzüň alnynda Atatürk howa menzilinden raýat uçaryna mündürüp, Amerika ugratdylar.

Eşek ilki Nýu-Ýorka, ol ýerdenem Nebraska uçdy.

Eşek sosial medýanyň fenomenine öwrüldi.

Telegepleşiklere çykarylady.

Animasion filmine çenli surata düşürildi.

Reabilitasion merkezinde ýaraly göwünlere melhem boldy, 2012-nji ýylda ölüňä uruş weteranlarynyň çagalarynyň azajygam bolsa göwünlerini awlady, maşgalalara psihologik güýç berdi.

Ölende-de edil medally gahrymanlar deýin uly dabara bilen, harby çäre gurnalyp jaýlandy.

Ynha, şeýdip... Yrakda ýumurtga togalabermeli eden, bir million yraklyny gözünü gyrpman öldüren amerikanlar yraklylaryň eşegini halas edip, bütün ýer ýüzüne "adamkärçiligiň belent nusgasyny" görkezdiler.

On ýyl geçensoň, şu hepde...

Gresiýanyň Prezidenti Katerina Sakelaropulu Aýdyn Didimiň dik garşysyndaky Eşek adasynda resmi saparda boldy.

Ol bary-ýogy iki aý öň bu wezipä saýlanyp, Gresiýanyň ilkinji zenan Prezidenti bolupdy, onuň ilkinji resmi sapary hem Eşek adasyna boldy.

(Türkiýedäki baýyňy-gözüňi aýlaýjy gündelik habarlardan ýaňa ýazmaga elimem degmedi welin, ýazmasam eşeklik bordy.)

Eşek adasy Türkiýäniň ýeridir.

Stambul Büyükdadan iki esse uly ada "eýeçiligi şertnama esasynda haýsydyr bir döwletiň garamagyna geçirilmedik adajyk" statusyndadyr.

Adanyň Türkiýä degişlidigini subut edýän halkara kartalar bar.

Türkiýäniň ýeridigini görkezýän amerikan we iňlis resminamalary bar.

Muňa garamazdan Gresiýa adany göz-görtele basyp aldy.

Harby baza gurdular, häkimligiň, mekdebiň binasyny açdylar, buthana gurdular, ilat göçürüp getirdiler, hatda türme hem gurdular, Türkiýeden grek adalaryna geçen bosgunlary ele salyp, bosgunlar üçin gurlan bu türmä dykýarlar.

Hem öz halkynyň göwnüni galkyndyrmak üçin, hemem Türkiýä göz görkezmek üçin Eşek adasyna wertolýot bilen gelen Gresiýanyň

Prezidenti harby dabara bilen garşylandy.

Ol Eşek adasynyň ýatlama kitabyna şulary ýazdy:

“Adanyň hormatly raýatlygyna kabul edilendigim üçin minnetdarlyk bildirýärim, bu ada Gresiyanyň aýrylmaz bölegidir, biz öz häkimiýetlik hak-hukuklarymyzdan hiç haçanam el çekmekçi däldiris, döwletimiziň topraklaryny hiç kime bermeris!”

(Baryp-ha Fizana goşun ugratmak üçin Liwiýa kararnamasyny taýýarlan "hormatly hökümetimiziň" demi-düýdi çykmady...

Aklawjylar kollegiýasyny bölmek bilen, harby çin üçin tölenýän puly ýok etmek bilen, sosial medýany gadagan etmek bilen garabaşyna gaýdyklary üçin Eşek adasynda nämeleriň bolup-geçýändigini görmäge wagtlary bolmady öýdýän!)

Ynha, bir saýry ýurtly başga bir saýry ýurtlynyň eşegine şeýdip arka durýar.

Eşekleri ynjytmak islämok, emma, eger hakykatdanam döwletiň we halkyň aladasyny edýän bolsak, mundan beter eşeklik etmeli dälmi kä diýýärim!

Ýylmaz ÖZDİL.

"SÖZCÜ" gazetini, 05.07.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMİLİYEW,
Sambul uniwersitetiniň talyby. Publisistika